

Henri Berssenbrugge

STADSFOTOGRAFIE 1906-1916

ROTTERDAM

Gedempte Botersloot, 1910

PICTURALE ONTROERING VAN EEN 'PHOTOGRAPH- PROMENEUR'

Paul van de Laar

Mijn kennismaking met het Rotterdam van het begin van de twintigste eeuw verliep via Henri Berssenbrugge's Rotterdamse straatbeelden. Het was een voor de hand liggende keuze, gevoed door wat anderen over hem vertelden en de vele publicaties waar Berssenbrugge's beelden van de stad een vooraanstaande plaats innamen. Wie het Rotterdam na deze eeuwwisseling wilde 'lezen' kon niet om zijn Rotterdamse repertoire heen. Ingeborg Leijerzapf benadrukt in haar monografie *Henri Berssenbrugge, passie – energie – fotografie* dat Berssenbrugge vermeed het moderne Rotterdam te laten zien. Geen stoomlieren, puffende schepen, gulzige graanzuigers en al datgene waarmee Rotterdam zich als meest rusteloze stad van het land onderscheidde. Fotografische vastlegging van het moderne stedelijke verkeer met zijn trams, fietsers of auto's had evenmin zijn voorkeur. Er zijn vele manieren om door de bril –

beter gezegd de lens – van Berssenbrugge naar de stad te kijken. Maar met dit in het achterhoofd, moet je proberen de stad áchter het moderne te leren kennen. Daar bood Berssenbrugge een perfecte handleiding voor. In 1912 fotografeerde hij het Beursplein met op de achtergrond het postkantoor en trams; de wachtende koetsier staat op de voorgrond. De vraag roept zich op wanneer de koetsier verdrongen wordt door gemotoriseerd openbaar vervoer (pagina 8). Niet voor niets plaatst hij het oudere Rotterdam op de voorgrond. Dat wil niet zeggen dat Berssenbrugge geen oog had voor moderne ontwikkelingen. Het ging hem simpelweg niet zozeer om de stad van de toekomst vast te leggen. Hij zocht naar een evenwicht tussen de stad die er nog was en de stad die er binnen afzienbare tijd niet meer zou zijn. Leijerzapf benadrukt dat hij een visuele beschrijving van het oude Rotterdam wilde geven. Daar

28 Rotterdamse Schie, 1910

Boompjes, 1913 29

Coolvest, bloemenmarkt en molen
De Hoop, 1914

Delftsevaart, achter de Delftse Poort, 1910 51

Grotemarkt, vanonder het spoorwegviaduct, 1910 | Gedempte Binnenrotte, vanonder het spoorwegviaduct, 1906

Zandstraat, 1909